

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Bazı Fakülte Öğrencilerinin Mizah Tarzlarının Karşılaştırılması *

Bekir Barış CİHAN¹, Nermin DURSUN²

¹Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0002-3107-3849>

²Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0002-1601-0954>

Email: bekirbaris_cihan@hotmail.com, nermindursun44@gmail.com

Türü: Araştırma Makalesi (Alındı: 31.01.2021 - Kabul: 24.03.2021)

Öz

Bu araştırmanın amacı beden eğitimi ve spor yüksekokulu ve bazı fakülte öğrencilerinin mizah tarzlarının karşılaştırılması ve ilişkili faktörlerin incelenmesidir. Araştırmaya 2017-2018 eğitim-öğretim dönemi içerisinde Yozgat Bozok Üniversitesinde öğrenim gören 417'si kadın, 360'ı erkek olmak üzere toplam 777 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Yerlikaya (2003) tarafından geliştirilen "Mizah Tarzları Ölçeği" ile araştırmacı tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde öncelikle tanımlayıcı istatistikler incelenmiştir. Veriler, ilk olarak normallik testleri ile sınanmıştır. Bu kapsamda yapılan normallik testi (çarpıklık-basıklık) verilerin normal dağılıma sahip olduğunu göstermiştir. Bu nedenle de parametrik testler uygulanmıştır. Veriler; betimsel istatistiksel yöntemler, bağımsız gruplar için t testi ve tek yönlü varyans analizi ANOVA kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak katılımcı mizah boyutunda; cinsiyet, öğrenim gördükleri bölüm ve yapılan etkinlik değişkenleri bakımından anlamlı farklılık görülmüş, kendini geliştirici mizah boyutunda; öğrenim gördükleri bölüm değişkeni bakımından anlamlı farklılık görülmüş, saldırgan mizah boyutunda, cinsiyet, öğrenim gördükleri bölüm, sporcu yaşı, yapılan etkinlik, ikametgâh ettiği yer ve sigara kullanım değişkenleri arasında anlamlı farklılık görülmüş diğer değişkenler bakımından anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Kendini yıkıcı mizah boyutunda öğrenim gördükleri bölüm, sporcu yaşı, yapılan etkinlik ve alkol kullanım değişkenleri bakımından anlamlı farklılık görülmüş diğer değişkenler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Toplam mizahta, öğrenim gördükleri bölüm, sporcu yaşı, alkol kullanım değişkenleri bakımından anlamlı farklılık görülmüş diğer değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Spor Bilimleri, Mizah, Üniversite.

Abstract

The aim of this study is to compare the humor styles of physical education and sports college and some faculty students and to examine the related factors. A total of 777 students, 417 females and 360 males, studying at Yozgat Bozok University during the 2017-2018 academic year, participated in the study voluntarily. The "Humor Styles Scale" developed by Yerlikaya (2003) and the "Personal Information Form" created by the researcher were used as data collection tools in the study. In the analysis of the data, descriptive statistics were examined first. The data were first tested with normality tests. In this context, the normality test (skewness-kurtosis) showed that the data have a normal distribution. Therefore, parametric tests were applied. Data; descriptive statistical methods, t test for independent groups and one-way analysis of variance were analyzed using ANOVA. As a result, in participatory humor dimension; A significant difference was observed in terms of gender, department of education and activity variables, and no significant difference was observed between other variables. Self-enhancing humor dimension; There was a significant difference in terms of the department variable they were studying at and no significant difference was found between other variables. In the aggressive humor dimension, a significant difference was observed between gender, department of education, age of the athlete, activity, place of residence and smoking variables, and no significant difference was observed in terms of other variables. In the self-destructive humor dimension, a significant difference was observed in terms of the variables of the department they studied, the age of the athlete, the activity and alcohol use variables, and no significant difference was observed between the other variables. There was a significant difference in total humor in terms of education department, athlete age, and alcohol use variables, and a statistically significant relationship was found between other variables.

Keywords: Sports Science, Humor, University.

Giriş

Mizah duygusunun psikolojiye sağlık açısından faydalı olduğu ve katkıda bulunacağı fikri literatür taramalarına baktığımızda oldukça uzun bir maziye sahiptir ve çok yaygın bir görüştür. Gelişmiş bir mizah duygusuna sahip olmanın yaşamdaki olumsuz durumlarla baş etmede etkili bir metot olduğu düşüncesi, kanaatli savlar arasında yer almış genel fikirleri içermektedir. Bu fikirlerin bilhassa kişilik kuramcıları arasında oldukça yaygın olduğu gözlenmektedir (Yerlikaya, 2009). Freud (1905) savunma mekanizmaları içerisinde en güvenilir olduğunu belirttiği mizahın, kişinin kabul görmeyen durumlarda, realist bir bakış açısıyla olumsuz hislerden kurtulmasına yardımcı olduğunu belirtmiştir. Hem Maslow (1954) hem de Rogers (1961), mizah duygusunu kendini gerçekleştiren bireylerin önemli bir özelliği olarak kabul etmişlerdir.

Fakat mizahın sağlıksız ve olumsuz bir şekilde kullanılabilmesi ve bu durumun bireyin benlik duygusuna ve başkalarıyla münasebetine zarar vererek psikolojik sağlığına ve bireysel uyumuna olumsuz etki edebileceği düşüncesi araştırmacılarca dile getirilen görüşler arasındadır (Kuiper ve Olinger, 1998).

Farklı görüşleri de dikkate alarak mizah duygusunu çok boyutlu bir kişilik özelliği olarak ele alan Martin, Puhlik-Doris, Larsen, Gray ve Weir (2003) mizah duygusunun hem olumlu hem de olumsuz yönlerini ortaya koyan yeni bir model öne sürmüştür. Mizahın kullanımındaki bireysel farklılıkları ölçmeye yönelik bir ölçme aracı (Humor Styles Questionnaire - Mizah Tarzları Ölçeği) geliştirmişlerdir. Türkçeye uyarlanan bu ölçek (Yerlikaya, 2003) temel olarak psikolojik sağlık ve uyum için zararlı ve faydalı mizah tarzları arasındaki farkı ayırt etmeyi hedeflemekte ve özellikle de sosyal etkileşimler ve stresli durumları içeren günlük yaşantılarda mizahın bireyler tarafından kendi kendine gerçekleşecek bir biçimde kullanılmasına odaklanmaktadır. Martin ve ark. (2003) tarafından öne sürülen çok boyutlu mizah duygusu modeli, kişilerin mizahı diğerleri ile etkileşimlerinde farklı biçimlerde ve farklı maksatlarda kullanabileceği düşüncesine dayanmakta olup kişilerin gündelik yaşamlarında mizah kullanımlarına ilişkin dört temel tarzı tanımlamaktadır. Bu tarzlardan iki tanesi sağlıklı ve aynı zamanda uyumlu (katılımcı mizah ve kendini geliştirici mizah) diğer iki tanesi de sağlıksız ve potansiyel olarak zararlı (kendini yıkıcı mizah ve saldırgan mizah) mizah kullanımını içermektedir.

Katılımcı mizah; öteki insanları eğlendirmek, insanlar arası ilişkileri geliştirerek bireyler arası gerilimleri azaltmak maksadıyla komik şeyler söylemeye, espriler yapmaya, fıkralar anlatmaya ve öteki insanlarla geliş güzel bir şekilde şakalaşmaya yönelik eğilimi içermektedir. Kendini geliştirici mizahta ise hayat karşısında ve hatta zor durumlarda bile mizahsal bakış açısını korumayı, yaşam içerisinde karşılaşılan anlaşmazlıklar karşısında eğlenme eğilimini ve mizahı bir duygu ayarlamada temel mekanizma olarak kullanmayı içermektedir. Yakın zaman önce geliştirilmiş ve ampirik olarak da desteklenen, mizah duygusunun olumlu ve olumsuz şekiller alabilen çok kapsamlı bir kişilik özelliği olduğunu öne süren kuramsal yaklaşımlar ve ayrıca son yıllarda sağlıklı veya sağlıksız mizah duygusu etrafında yapılmış araştırmalar mizah duygusunun muhtemel olumsuz ve sağlıksız boyutlarının da dikkate alınmasını sağlamıştır.

Yapılan bu araştırmalarda kişilerin gündelik hayatlarında mizahı kullanma biçimlerinin sağlıklı ya da sağlıksız oluşunun değişik sonuçlara yol açabildiği görülmüştür. (Yerlikaya, 2007). Mizah, yapısında hem bilişsel faktörleri, hem de duygusal faktörleri içermektedir. Çoğunlukla kişiler arası ilişkiler içerisinde oluşan mizah, bir kişilik özelliği olarak da

karşımıza çıkmaktadır. Yakın tarihli araştırmaların çoğunda mizah, çok yönlü ve kapsamlı bir yapı olarak düşünülmektedir (Martin, 2000).

Mizah duygusunun ölçümleri ile ilgili yapılan çalışmalarda mizahın bireyin kişiliğinde ve yaşantısında olumlu bir katkı oluşturduğu ifade edilmektedir (Tümkiye ve ark. 2008). Mizah araştırmalarının hemen hepsi, mizah duygusunun psikolojik sağlık ve iyilik durumunu geliştiren olumlu ve istenir bir kişilik özelliği olduğu varsayımına dayanmaktadır.

Çalışmalar mizahın, psikolojik ve fiziksel sağlığı arttırdığını, sosyal ilişkileri beslediğini, iş stresini azalttığını, genellikle yüksek bir mizah duygusuna sahip olan bireylerin; iyimserlik, kendini kabul, özgüven ve özerklik gibi olumlu bir takım özelliklere de sahip olduklarını göstermiştir. Ayrıca araştırma sonuçları, mizah duygusu yüksek olan insanların stresle daha etkin bir biçimde başa çıkabildiklerini, genellikle daha az olumsuz duygular yaşadıklarını, bedensel olarak daha sağlıklı olduklarını ve diğerleri ile daha olumlu ve sağlıklı ilişkiler kurabildiklerini göstermektedir (Tümkiye, 2006). Fiziksel aktivite ve sporda bireyin sosyalleşmesinde ve sağlıklı bir duygu durumu kazanımında etkili olduğu söylenebilir. Yine sosyalleşme üzerine Karaç Öcal (2019) yapmış olduğu çalışmada sosyal grupların sporcuların kendilerini kötü hissetmelerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Cihan ve Ilgar Araç (2018)'a göre gençlerin yaşam becerilerini arttırmak açısından spor aktivitelerinin önemi büyük olduğunu belirtmişlerdir. Sırgancı ve ark., (2019) bireylerin spor faaliyetleri esnasında psikolojik ihtiyaçlarının karşılanma düzeyinin yüksek olmasının spora bağlılık düzeyini artıracak yönünde görüş belirtmiştir. İmamli ve Ünver (2018) sporun, karakter yapısı üzerinde önemli bir etkisinin olduğunu belirtmiştir. İnan ve ark. (2019) spor faaliyetlerine katılan bireylerin sosyal kaygısını ve beraberinde getirdiği olumsuz etkilerde bir azalma olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Araştırmanın amacı üniversitelerin spor bilimleri bölümlerinde ve farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerinin mizah duygusu, uyumlu ve uyumsuz mizah tarzlarının, üniversite farklı değişkenlere göre incelenmesidir.

Materyal ve Metod

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizi tanıtılacaktır.

Araştırma Modeli

Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modeli iki ya da daha çok sayıdaki değişkenin birlikte değişim varlığını veya derecesini saptamayı amaçlayan araştırma modelidir. Tarama yolu ile saptanan ilişkileri gerçek bir neden sonuç ilişkisi olarak yorumlamak doğru olmaz; fakat o yönde bazı ipuçları sunarak bir değişkendeki durumun bilinmesi halinde ötekinin kestirilmesinde faydalı neticeler verebilir (Karasar, 1991).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; 2017-2018 eğitim-öğretim dönemi içerisinde Yozgat Bozok Üniversitesinde öğrenim gören 417'si kadın, 360'ı erkek olmak üzere toplam 777 öğrenci oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Çalışma kapsamında oluşturulan veri toplama araçların uygulanması için öncelikle ilgili birimlerden izinler alınmıştır. Daha sonrasında anket ve ölçek belirlenen formata konularak öğrenciler için uygun hale getirilmiştir. Alınan izinler dâhilinde anket ve ölçek formu,

öğrencilerin ders saati öncesinde ve ders saati sonrasında uygulanmıştır. Toplanan 800 anket ve ölçekten eksik/hatalı doldurulanlar çıkarılmış, geriye kalan 777 anket/ölçek formu bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Yerlikaya (2003) tarafından geliştirilen “Mizah Tarzları Ölçeği”, 32 madde (11 madde olumsuz, 21 madde olumlu) ve dört alt faktörlü bir yapıya sahiptir. Mizah Tarzları Ölçeği'nin alt boyutları sırasıyla; Katılımcı (Sosyal) Mizah: 1*, 5, 9*, 13, 17*, 21, 25*, 29*; Kendini Geliştirici Mizah: 2, 6, 10, 14, 18, 22, 26, 30; Saldırgan Mizah: 3, 7*, 11, 15*, 19, 23*, 27, 31*; Kendini Yıkıcı Mizah: 4, 8, 12, 16*, 20, 24, 28, 32 şeklindedir. Ölçekte yer alan 1-7-9-15-16-17-22-23-25-29-31 numaralı maddeler ise ters yönde puanlanmaktadır. Ölçekte, 1= “kesinlikle katılıyorum”, 2= “katılmıyorum”, 3= “biraz katılıyorum”, 4= “kararsızım”, 5= “biraz katılıyorum”, 6= “katılıyorum”, 7= “tamamıyla katılıyorum” arasında değişen yedili likert tipi derecelendirme kullanılmıştır. Bu kapsamda, ölçekten alınan puan ortalaması arttıkça, kişilerin mizah tarzları yükselmektedir.

Verilerin Analizi

Öğrencilerden toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve analiz için uygun formata getirilmiştir. Veriler, ilk olarak normallik testleri ile sınanmıştır. Bu kapsamda yapılan normallik testi (çarpıklık-basıklık) verilerin normal dağılıma sahip olduğunu göstermiştir. Bu nedenle de parametrik testler uygulanmıştır. Veriler; betimsel istatistiksel yöntemler, bağımsız gruplar için T testi ve tek yönlü varyans analizi ANOVA kullanılarak analiz edilmiştir. ANOVA’da oluşan anlamlılığın hangi gruplar arasında kaynaklandığının tespit edilmesi için ise çoklu karşılaştırma testlerinde Tukey kullanılmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Ölçek ve Alt Boyutları Puan Dağılımı

Ölçek ve alt Boyutlar	N	Min.	Max.	Ort.	Ss.	Skewness	Kurtosis
Katılımcı Mizah	777	8,00	56,00	5,51	8,122	-,061	-,172
Kendini Geliştirici Mizah	777	8,00	56,00	4,27	8,148	-,061	,124
Saldırgan Mizah	777	8,00	45,00	3,13	7,467	-,052	-,565
Kendini Yıkıcı Mizah	777	8,00	53,00	3,61	7,632	,037	-,071
Toplam Puan	777	68,00	190,00	3,96	18,00	,123	,539

Tablo 1 incelendiğinde, elde edilen verilerin ortalama, çarpıklık-basıklık değerlerini ve ölçekten alınacak minimum ile maksimum değerleri göstermektedir. Puan ortalamasına

bakıldığında öğrencilerin mizah tutumlarının orta seviyede olduğunu görülmektedir. Ayrıca, verilerin normallik varsayımını da sağladığı (çarpıklık/basıklık) görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Mizah Tarzları, Cinsiyet Değişkenine İlişkin t-Testi Sonuçları

Ölçek ve alt boyutlar	Cinsiyet	N	Ort.	Ss.	t	p
Katılımcı Mizah	Kadın	417	39,29	8,19	2,626	,009
	Erkek	360	37,76	7,97		
Kendini Geliştirici Mizah	Kadın	417	33,96	7,81	-,848	,396
	Erkek	360	34,46	8,52		
Saldırgan Mizah	Kadın	417	24,22	7,34	-3,436	,001
	Erkek	360	26,06	7,49		
Kendini Yıkıcı Mizah	Kadın	417	28,58	7,66	-1,469	,142
	Erkek	360	29,38	7,58		
Mizah Toplam Puan	Kadın	417	126,06	17,56	-1,242	,215
	Erkek	360	127,67	18,49		

Tablo 2 incelendiğinde, mizah tarzları alt boyutları olan katılımcı mizah ($t= 2,626$; $p<0,05$) ve saldırgan mizah ($t= -3,436$; $p<0,05$) alt boyutlarında kadın ve erkek öğrenciler arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ancak, ölçeğin toplam puanı ve kendini geliştirici mizah alt boyutlarında anlamlılık tespit edilememiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Mizah Tarzları, Yaş Değişkeni Sonuçları

Ölçek ve alt boyutlar	Yaş	N	Ort.	Ss.	F	p
Katılımcı Mizah	18-23 yaş	716	38,63	8,11	,386	,680
	24-29 yaş	58	38,15	7,83		
	30 yaş ve üzeri	3	35,00	16,52		
	Toplam	777	38,58	8,12		
Kendini Geliştirici Mizah	Yaş	N	Ort.	Ss.	F	p
	18-23 yaş	716	34,15	8,13	1,279	,279
	24-29 yaş	58	35,03	8,45		
	30 yaş ve üzeri	3	27,66	1,52		
Toplam	777	34,19	8,14			
Saldırgan Mizah	Yaş	N	Ort.	Ss.	F	p
	18-23 yaş	716	25,10	7,49	,086	,918
	24-29 yaş	58	24,68	7,30		
	30 yaş ve üzeri	3	25,33	5,03		
Toplam	777	25,07	7,46			
Kendini Yıkıcı	Yaş	N	Ort.	Ss.	F	p
	18-23 yaş	716	28,82	7,58	1,707	,182
24-29 yaş	58	30,32	8,10			

Mizah	30 yaş ve üzeri	3	34,00	8,66	F	p
	Toplam	777	28,95	7,63		
Mizah Toplam Puan	Yaş	N	Ort.	Ss.	,290	,748
	18-23 yaş	716	126,71	17,78		
Mizah Toplam Puan	24-29 yaş	58	128,20	20,84	,290	,748
	30 yaş ve üzeri	3	122,00	13,52		
Toplam		777	126,81	18,00		

Tablo 3 incelendiğinde, farklı yaş gruplarında (18-23 yaş/24-29 yaş/30 yaş ve üzeri) yer alan öğrencilerin mizah ve alt boyutları ile ilgili sonuçları gösterilmektedir. Hem mizah toplam puanında hem de alt boyutlarında farklı yaşa sahip öğrenciler arasında herhangi bir manidar farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$).

Tablo 4. Katılımcıların İkamet Ettiği Bölge Değişkenine İlişkin Sonuçlar

Ölçek ve alt boyutlar	İkamet edilen bölge	N	Ort.	Ss.	F	p			
Katılımcı Mizah	Marmara	75	40,12	7,64	1,217	,295			
	Akdeniz	118	37,93	8,32					
	Karadeniz	81	37,76	8,01					
	İç Anadolu	345	38,50	8,06					
	Ege	46	40,39	8,61					
	Doğu Anadolu	57	37,75	8,85					
	Güneydoğu Anadolu	55	38,96	7,53					
	Toplam	777	38,58	8,12					
	Kendini Geliştirici Mizah	İkamet edilen bölge	N	Ort.			Ss.	F	p
		Marmara	75	35,45			8,77	,544	,775
Akdeniz		118	34,00	7,57					
Karadeniz		81	34,53	8,58					
İç Anadolu		345	34,05	7,89					
Ege		46	34,78	8,62					
Doğu Anadolu		57	33,80	8,12					
Güneydoğu Anadolu		55	33,20	9,13					
Toplam		777	34,19	8,14					
Saldırgan Mizah		İkamet edilen bölge	N	Ort.	Ss.	F	p		
	Marmara	75	23,44	7,96	1,162	,325			
	Akdeniz	118	25,17	7,85					
	Karadeniz	81	25,96	7,00					
	İç Anadolu	345	25,13	7,31					
	Ege	46	24,39	7,85					
	Doğu Anadolu	57	26,35	7,28					
	Güneydoğu Anadolu	55	24,70	7,27					
	Toplam	777	25,07	7,46					
	Kendini Yıkıcı Mizah	İkamet edilen bölge	N	Ort.			Ss.	F	p
Marmara		75	29,52	9,55			1,943	,071	
Akdeniz		118	29,94	7,71					
Karadeniz		81	29,09	8,13					
İç Anadolu		345	28,75	7,03					
Ege		46	29,54	8,21					
Doğu Anadolu		57	29,52	6,72					

	Güneydoğu Anadolu	55	25,98	7,34	
	Toplam	777	28,95	7,63	
	İkamet edilen bölge	N	Ort.	Ss.	F
	Marmara	75	128,53	20,43	
	Akdeniz	118	127,05	18,06	
	Karadeniz	81	127,35	16,54	
Toplam	İç Anadolu	345	126,44	17,64	
Puan	Ege	46	129,10	20,24	,732
	Doğu Anadolu	57	127,43	16,34	,624
	Güneydoğu Anadolu	55	122,85	18,59	
	Toplam	777	126,81	18,00	

Tablo 4 incelendiğinde, Farklı bölgelerde (Marmara, Akdeniz, Karadeniz, İç Anadolu, Ege, Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu) ikamet edilmesi öğrencilerin mizah anlayışı ve alt boyutlarında herhangi bir farklılık yaratmamıştır.

Tablo 5. Katılımcıların Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkeni Karşılaştırılması Sonuçları

Ölçek ve alt boyutlar	Bölüm	N	Ort.	Ss.	F	P	Anlamli Çıkan Gruplar
Katılımcı Mizah	BESYO	200	37,07	8,07	9,349	,000	BESYO-MMF- EĞİTİM
	MMF	205	39,37	6,70			MMF- BESYO
	İİBF	215	37,46	8,82			İİBF- EĞİTİM
	EĞİTİM	157	41,02	8,24			EĞİTİM - BESYO - İİBF
	Toplam	777	38,58	8,12			
Kendini Geliştirici Mizah	Bölüm	N	Ort.	Ss.	F	P	Anlamli Çıkan Gruplar
	BESYO	200	34,18	8,15	3,335	,019	İİBF - EĞİTİM
	MMF	205	34,80	7,12			
	İİBF	215	32,83	9,10			
	EĞİTİM	157	35,28	7,81			
Toplam	777	34,19	8,14				
Saldırgan Mizah	Bölüm	N	Ort.	Ss.	F	P	Anlamli Çıkan Gruplar
	BESYO	200	26,80	7,30	11,890	,000	BESYO - EĞİTİM
	MMF	205	25,52	7,20			MMF - EĞİTİM
	İİBF	215	25,12	7,53			İİBF - EĞİTİM
	EĞİTİM	157	22,22	7,16			EĞİTİM - BESYO- İİBF - MMF
Toplam	777	25,07	7,46				
	Bölüm	N	Ort.	Ss.	F	P	Anlamli Çıkan Gruplar

	BESYO	200	30,06	7,51	3,813	,010	EĞİTİM - BESYO
Kendini	İİBF	215	28,60	7,61			
Yıkıcı	EĞİTİM	157	27,46	8,53			
Mizah	Toplam	777	28,95	7,63			
Bölüm		N	Ort.	Ss.	F	P	Anlamlı Çıkan Gruplar
Mizah Toplam Puan	BESYO	200	128,1200	16,68			
	MMF						
		205	129,0780	16,90			
	İİBF	215	124,02	20,15	3,287	,020	MMF - İİBF
	EĞİTİM	157	126,00	17,50			
	Toplam	777	126,81	18,00			

Tablo 5 incelendiğinde, öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm değişkenine göre mizah tarzlarında farklılık olup olmadığını göstermektedir. Elde edilen veriler, mizah genel puanı ($t=3,287$; $p<0,020$) ile alt boyutları olan kendini yıkıcı mizah ($t=3,813$; $p<0,010$), saldırgan mizah ($t=11,890$; $0,000$), kendini geliştirici mizah ($t=3,335$; $p<0,019$) ve katılımcı mizah ($t=9,349$; $p<0,000$)’ta anlamlılık yarattığı anlaşılmaktadır.

Tablo 6. Katılımcıların Sporcu Yaşı Değişkeni Karşılaştırılması Sonuçları

Ölçek ve alt Boyutlar	Sporcu yılı	N	Ort.	Ss.	F	p	Anlamlılık çıkan gruplar
Katılımcı Mizah	Hiç Yok	290	38,97	7,89			
	1-7 Yıl	239	38,64	7,98			
	8 Yıl Ve Üzeri	248	38,06	8,51	,843	,431	-----
	Toplam	777	38,58	8,12			
Sporcu Yılı		N	Ort.	Ss.	F	p	Anlamlılık çıkan gruplar
Kendini Geliştirici Mizah	Hiç Yok	290	33,72	8,11			
	1-7 Yıl	239	34,85	7,78			
	8 Yıl Ve Üzeri	248	34,11	8,51	1,277	,279	-----
	Toplam	777	34,19	8,14			
Sporcu Yılı		N	Ort.	Ss.	F	p	Anlamlılık çıkan gruplar
	Hiç Yok	290	24,15	7,50			Hiç yok/8 yıl ve üzeri
	1-7 Yıl	239	24,42	7,32			1-7 yıl/8 yıl

Saldırgan Mizah	8 Yıl Ve Üzeri	248	26,79	7,29	9,892	,000	ve üzeri 8 yıl ve üzeri/hiç yok/1-7 yıl
	Toplam	777	25,07	7,46			
Sporcu Yılı		N	Ort.	Ss.	F	p	Anlamlılık çıkan gruplar
Kendini Yıkıcı Mizah	Hiç Yok	290	27,96	7,70			Hiç yok/8 yıl ve üzeri
	1-7 Yıl	239	28,33	7,93			1-7 yıl/8 yıl ve üzeri
	8 Yıl Ve Üzeri	248	30,70	6,94	9,977	,000	8 yıl ve üzeri/hiç yok/1-7 yıl
	Toplam	777	28,95	7,63			
Sporcu Yılı		N	Ort.	Ss.	F	p	Anlamlılık çıkan gruplar
Mizah Toplam Puan	Hiç Yok	290	124,81	18,58			Hiç yok/8 yıl ve üzeri
	1-7 Yıl	239	126,25	16,93			
	8 Yıl Ve Üzeri	248	129,68	18,01	5,096	,006	
	Toplam	777	126,81	18,00			

Tablo 6 öğrencilerin sporcu yaşı ile ilgili değerleri ifade etmektedir. Mevcut tabloya göre sporcu yaşının, mizah genel puanı ($t= 5,096$; $p<0,006$) ile alt boyutları olan kendini yıkıcı mizah ($t= 9,977$; $p< 0,000$) ve saldırgan mizah ($t= 9,982$; $0,000$)’ta anlamlılık yarattığı anlaşılmaktadır. Fakat diğer alt boyutlar olan kendini geliştirici mizah ile katılımcı mizahta herhangi bir farklılık tespit edilememiştir.

Tablo 7. Katılımcıların Gelir Durumu Değişkeni Karşılaştırılması Sonuçları

Ölçek ve alt boyutlar	Gelir seviyesi	N	Ort.	Ss.	F	p
Katılımcı Mizah	1600 TL ve altı	168	37,85	8,60	1,788	,129
	1601 TL- 3200TL	319	38,78	8,17		
	3201TL-4800TL	186	39,61	7,74		
	4801 TL- 6400 TL	59	37,50	6,09		
	6401 TL ve üzeri	45	37,06	9,38		
	Toplam	777	38,58	8,12		
Kendini Geliştirici Mizah	Gelir seviyesi	N	Ort.	Ss.	F	p
	1600 TL ve altı	168	33,20	8,58	1,272	,279
	1601 TL- 3200 TL	319	34,05	7,73		
	3201TL-4800 TL	186	34,94	7,91		
	4801 TL- 6400 TL	59	34,61	7,88		
	6401 TL ve üzeri	45	35,28	10,30		
Toplam	777	34,19	8,14			
Saldırgan Mizah	Gelir seviyesi	N	Ort.	Ss.	F	p
	1600 TL ve altı	168	24,92	7,76	1,711	,146
	1601 TL- 3200 TL	319	24,69	7,29		
	3201 TL -4800 TL	186	24,96	7,93		
	4801TL- 6400 TL	59	26,01	6,43		
	6401 TL ve üzeri	45	27,55	6,48		

	Toplam	777	25,07	7,46		
	Gelir seviyesi	N	Ort.	Ss.	F	p
Kendini Yıkıcı Mizah	1600TL ve altı	168	28,98	7,97		
	1601 TL- 3200 TL	319	29,06	7,37		
	3201TL-4800 TL	186	28,37	7,71		
	4801 TL- 6400 TL	59	29,01	7,34	,663	,618
	6401 TL ve üzeri	45	30,35	8,25		
	Toplam	777	28,95	7,63		
	Gelir seviyesi	N	Ort.	Ss.	F	p
Mizah Toplam Puan	1600 TL ve altı	168	124,98	19,42		
	1601 TL- 3200 TL	319	126,59	16,96		
	3201 TL-4800 TL	186	127,89	18,04		
	4801 TL- 6400 TL	59	127,15	14,64	1,032	,390
	6401 TL ve üzeri	45	130,26	22,89		
	Toplam	777	126,81	18,00		

Tablo 7 gelir seviyesi farklı olan öğrenciler arasında mizahın farklılık yaratıp yaratmadığı, görülmektedir. Mevcut tabloya göre, hem toplam mizah puanı hem de alt boyutlarında farklı gelire sahip olan öğrenciler arasında herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilememiştir.

Tablo 8. Katılımcıların Yapılan Etkinlik Değişkeni Karşılaştırılması Sonuçları

Ölçek ve alt boyutlar	Etkinlik	N	Ort.	Ss.	F	p	Anlamlılık çıkan gruplar
Katılımcı Mizah	Sinema-Tiyatro	31	36,74	9,17			
	Spor-Yürüyüş	157	37,02	7,49			
	Arkadaş-Sohbet	296	39,64	8,27			
	Tv-Telefon	92	38,36	7,66	2,940	,012	Spor-Yürüyüş/Arkadaş Sohbet
	İnternet	136	38,05	8,09			
	Diğer	65	39,80	8,43			
	Toplam	777	38,58	8,12			
Etkinlik	N	Ort.	Ss.	F	p	Anlamlılık çıkan gruplar	
Sinema-Tiyatro	31	35,58	7,83				

	Etkinlik	N	Ort.	Ss.	F	p	Anlamlılık çıkan gruplar
Kendini Geliştirici Mizah	Spor-Yürüyüş	157	34,85	7,88			
	Arkadaş-Sohbet	296	34,53	8,14			
	Tv-Telefon	92	32,76	8,02	1,336	,247	
	İnternet	136	33,88	8,99			
	Diğer	65	33,09	7,07			
	Toplam	777	34,19	8,14			
Saldırgan Mizah	Sinema-Tiyatro	31	26,32	7,08			
	Spor-	157	26,73	7,03			
	Arkadaş-Sohbet	296	24,20	7,52			
	Tv-Telefon	92	25,53	7,06	2,859	,014	-Yürüyüş/Arkadaş Sohbet
	İnternet	136	24,94	7,97			
	Diğer	65	24,07	7,30			
	Toplam	777	25,07	7,46			
Kendini Yıkıcı Mizah	Sinema-Tiyatro	31	29,00	8,02			
	Spor-Yürüyüş	157	30,79	7,31			
	Arkadaş-Sohbet	296	28,51	7,49			
	Tv-Telefon	92	28,23	6,82	2,745	,018	Spor-yürüyüş/Arkadaş-sohbet/Diğer
	İnternet	136	28,98	7,73			
	Diğer	65	27,41	9,05			
	Toplam	777	28,95	7,63			

Tablo 8 incelendiğinde yapılan etkinliğin mizah tarzlarında farklılık yaratıp yaratmadığı gösterilmiştir. Tabloya bakıldığında katılımcı mizah, saldırgan mizah ve kendini yıkıcı mizah alt boyutlarında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Ancak, kendini geliştirici mizah ile mizah toplam puanında anlamlılık belirlenmemiştir ($p > 0,05$).

Tartışma ve Sonuçlar

Bu bölümde elde edilen sonuçlar literatürde yer alan diğer araştırma sonuçları ile tartışılmıştır. Bu kapsamda her sonuç kendisi ile ilişkili diğer araştırma sonuçları ile benzerlik ve farklılık açısından değerlendirilmiştir.

Mevcut çalışma bulgularına göre; mizah tarzları ile cinsiyet değişkeni arasındaki ilişki incelendiğinde, katılımcı mizah ve saldırgan mizah alt boyutlarında kadın ve erkek öğrenciler arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ancak, ölçeğin toplam puanı ve kendini geliştirici mizah alt boyutlarında anlamlılık tespit edilememiştir. Katılımcı mizah, kadın öğrencilerin lehine, saldırgan mizah ise erkek öğrencilerin lehine anlamlı bulunmuştur. Literatür incelendiğinde çalışma bulgularımızı destekleyen birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Kılıncı (2016) tarafından yapılan çalışmada, öğretmen adaylarının katılımcı ve saldırgan mizah yaşantılarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır. Kadın öğretmen adayları erkeklere oranla katılımcı mizah yaşantısına, erkek öğretmen adayları ise saldırgan mizah yaşantısına kadın öğretmen adaylarına göre daha fazla katılmaktadırlar. Akdur (2014) çalışmasında “Kişilik özellikleri ile psikolojik belirtiler arasındaki ilişkide kişilerarası ilişki tarzları ve mizah tarzlarının aracı rolü” isimli çalışmasında cinsiyetin mizah tarzları üzerindeki etkisini incelemiştir. Erkeklerin uyumsuz mizah tarzları olan “saldırgan mizah” ve “kendini yıkıcı mizah” alt boyutlarından daha yüksek puanlar aldıkları görülmektedir. Erkekler mizahı, iğneleme ve yerme amacıyla kullanarak ilişkilerine zarar vermektedirler. Özdolap’ın (2015) çalışmasının bulguları incelendiğinde, yalnızca saldırgan mizah alt boyutunun cinsiyete göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Saldırgan mizah alt boyutu incelendiğinde, erkek katılımcılarda kadın katılımcılara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Soyaldın’ın (2007) çalışmasında erkeklerin kadın öğrencilere göre daha yüksek oranda saldırgan mizah tarzını kullandığı sonucuna ulaşmıştır.

Avşar (2008) çalışması incelendiğinde, erkeklerin daha çok saldırgan mizah tarzını, kadınların ise daha çok katılımcı ve kendini geliştirici mizah tarzlarını kullandığını belirtmiştir. Ayrıca çalışma sonuçlarında, katılımcı mizah, kendini geliştirici mizah ve saldırgan mizah tarzları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterirken, kendini yıkıcı mizah tarzı cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Fırat (2017) “Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ile kullandıkları mizah tarzı arasındaki ilişkinin incelenmesi” çalışması sonuçlarına göre, erkeklerin saldırgan mizah düzeyleri kadınların saldırgan mizah düzeylerine oranla daha yüksektir. Yapılan bu çalışmalar mevcut çalışmayı destekler niteliktedir. Ancak; mevcut çalışmanın bulgularını desteklemeyen çalışmalarda literatürde yer almaktadır. Mevcut çalışmada, sadece katılımcı ve saldırgan mizah alt boyutlarında cinsiyete göre farklılık gözlenirken, kendini geliştirici mizah ve kendini yıkıcı mizah alt boyutlarında ise anlamlılık tespit edilmemiştir. Sepetçi’nin (2010) okul yöneticilerinin mizah tarzlarının incelendiği çalışmasında mizah tarzlarının tamamında okul yöneticilerinin cinsiyetleri açısından anlamlı bir farklılaşma saptanmamıştır. Ay (2011) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin mizah tarzları alt boyutlarından katılımcı mizah ve saldırgan mizah puan düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre kadın ve erkek olmalarına göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı bulunmuştur. Akkaya (2011) çalışmasında, erkek öğretmenlerinin katılımcı mizah tarzı puanları kadın öğretmenlerden önemli şekilde yüksek bulunmuştur. Sayar (2012) çalışmasının sonuçları incelendiğinde, ortalama puanlara baktığımızda erkek öğrencilerin tüm mizah türlerinde kadın öğrencilerden daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların bulguları mevcut çalışma bulgularını desteklememektedir.

Çalışma bulgularımız gösteriyor ki farklı yaş gruplarında (18-23 yaş/24-29 yaş/30 yaş ve üzeri) yer alan öğrencilerin mizah ve alt boyutları ile ilgili sonuçlarına göre hem mizah toplam puan hem de alt boyutlarında farklı yaşa sahip öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Literatür incelendiğinde çalışma bulgularımızı destekleyen birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Özgen (2014) çalışmasında katılımcı ve kendini yıkıcı mizahta yaşa göre anlamlı farklılık olduğunu, bunun aksine kendini geliştirici mizah-saldırgan mizahta ise yaşa göre anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Ancak mizah tarzları ölçeğinin toplamında ise anlamlı farklılığın 25 yaş ve altı lehine olduğu sonucuna ulaşmıştır. Mert (2014) çalışmasında mizah tarzlarından katılımcı mizah, kendini geliştirici mizah ve kendini yıkıcı mizah alt boyutlarında öğretmenlerin yaşları açısından okul yöneticilerinin mizah düzeylerinde anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Akaydın (2015) çalışmasında hiçbir alt boyutta, annelerin mizah tarzı düzeylerinin yaşlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Akkaya (2011) çalışma bulguları gösteriyor ki, katılımcı, kendini geliştirici, saldırgan, kendini yıkıcı alt boyutlarının hiçbirinde yaşa göre anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Mevcut çalışma sonuçları neticesinde gelir seviyesi farklı olan öğrenciler arasında mizahın farklılık yaratıp yaratmadığı değerlendirildiğinde hem toplam mizah puanı hem de alt boyutlarında farklı gelire sahip olan öğrenciler arasında herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Alanyazın incelendiğinde mevcut çalışma bulgularını destekleyen ve desteklemeyen birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Çetin (2017) çalışmasında katılımcı, kendini geliştirici, saldırgan ve kendini yıkıcı mizah alt boyutları ailelerinin ortalama gelir durumları arasındaki ilişkiyi belirleyen sonuçlara göre, saldırgan ve kendini yıkıcı mizah tarzı ile gelir durumu arasında bir ilişki bulunmamıştır. Ancak, katılımcı mizah tarzı alt boyutu ve kendini geliştirici mizah alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Sonuçlar değerlendirildiğinde ise; ergenlerin ailelerinin gelir durumlarının farklı olması saldırgan ve kendini yıkıcı mizah tarzı ile ilişkili olmadığı ancak katılımcı ve kendini geliştirici mizah tarzında 1300 TL“den az olanlar aleyhine anlamlı olduğu bulunmuştur. Ay (2011) çalışmasında algılanan gelir durumuna göre aralarındaki ilişki incelendiğinde, katılımcı ve kendini geliştirici mizahın algılanan gelir durumu yüksek olan öğrencilerin, algılanan gelir durumu düşük öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak saldırgan mizah ve kendini yıkıcı mizahın algılanan gelir durumuna göre anlamlı farklılaşmadığı görülmüştür.

Öğrencileri ikametgâh ettiği yer değişkeninin sonucuna göre, ölçeğin saldırgan alt boyutunda ailesinin yanında kalan ve arkadaşları ile evde kalan öğrenciler arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ancak, ölçek toplam puanı ile kendini yıkıcı mizah, kendini geliştirici mizah ve katılımcı mizah alt boyutlarında anlamlılık tespit edilememiştir. Avcı (2012) çalışmasında, katılımcı mizah tarzının, evde arkadaşlarıyla kalanlarda, en yüksek düzeyde olduğu ancak; istatistiksel olarak anlamlı bulunmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yine aynı çalışmada kendini geliştirici mizah tarzının, evde yalnız kalanlarda en yüksek ortalamaya sahip olduğunu ancak istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Saldırgan mizah tarzı alt boyutunu kalınan yer değişkeni ile ilişkilendirdiklerinde ise; devlet yurdunda kalanlarda, en yüksek düzeyde olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Kendini yıkıcı mizah tarzının ise devlet yurdunda kalanlarda daha fazla görüldüğü ancak bu farkın anlamlı olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Mevcut çalışma bulguları gösteriyor ki sporcu yaşının, mizah genel puanı ile alt boyutları olan kendini yıkıcı mizah ve saldırgan mizahta anlamlılık yarattığı anlaşılmaktadır. Fakat diğer alt

boyutlar olan kendini geliştirici mizah ile katılımcı mizahta herhangi bir farklılık tespit edilememiştir. Bebek ve ark.(2018) tarafından yapılan çalışmada mizah tarzları ölçeğinin alt boyutları üzerinde yapılan analiz sonuçları; spor yapma sürelerine göre katılımcıların mizah tarzları ölçeğinin alt boyutları bakımından anlamlı farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Buna göre katılımcı mizah, kendini yıkıcı mizah, saldırgan mizah ve kendini geliştirici mizah alt boyutunda herhangi bir anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır. Mevcut çalışma bulguları gösteriyor ki öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm değişkeni; mizah geneli ile alt boyutları olan kendini yıkıcı mizah, saldırgan mizah, kendini geliştirici mizah ve katılımcı mizahta anlamlı farklılık oluşturmaktadır.

Sayar (2012), çalışmasında üniversite öğrencilerinin bölümleri ile mizah tarzları puan ortalaması arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Yapılan incelemede öğrencilerin mizah tarzları ile okudukları bölüm arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına bakılmıştır. Katılımcı mizah boyutunda, kendini geliştirici mizah boyutunda, saldırgan mizah boyutunda ve kendini yıkıcı boyutunda anlamlı bir fark bulunmuştur. Kılınç (2016) tarafından yapılan çalışmada öğretmen adaylarının mizah yaşantıları ve mizah yaşantılarının alt boyutları olan katılımcı, kendini geliştirici, saldırgan ve yıkıcı mizah yaşantıları arasında öğretmen adaylarının eğitim gördüğü bölümler açısından anlamlı farklılık bulunmamıştır. Fırat (2017), “Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ile kullandıkları mizah tarzı arasındaki ilişkinin incelenmesi” tarafından yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin okudukları fakülte ile katılımcı mizah, kendini geliştirici mizah, saldırgan mizah ve kendini yıkıcı mizah ölçeklerinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Yapılan analiz sonucu anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Mevcut çalışmada, farklı bölgelerde (Marmara, Akdeniz, Karadeniz, İç Anadolu, Ege, Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu) ikamet edilmesi öğrencilerin mizah anlayışı ve alt boyutlarında herhangi bir farklılık yaratmamıştır. Yapılan literatür araştırması neticesinde, bölgelere göre mizah tarzı değişkenini inceleyen bir çalışmaya ulaşılmamıştır. Ancak bazı çalışmalarda; büyükşehir, kasaba, köy gibi yerleşim birimlerine ait verilere ulaşılmıştır. Sayar (2012), çalışmasında üniversite öğrencilerinin üniversiteye gelmeden önce yaşadıkları yerleşim birimi ile mizah tarzları puan ortalaması açısından incelenmiştir. Katılımcı mizahta büyükşehirde yaşayan öğrencilerinin puan ortalaması, kendini geliştirici mizahta köy veya kasabada yaşayan öğrencilerinin puan ortalaması, saldırgan mizahta il merkezinde yaşayan öğrencilerinin puan ortalaması ve kendini yıkıcı mizahta büyükşehirde yaşayan öğrencilerinin puan ortalaması daha yüksektir.

Avcı (2012), “Üniversite öğrencilerinin mizah tarzlarının psikolojik belirtiler ve ölüm kaygısı ile ilişkisi” adlı çalışmasında katılımcı mizah tarzının ilde yaşayanlar açısından manidar olduğu bulunmuştur. Kendini geliştirici mizah tarzının ilçede yaşayanlar açısından manidar olduğu bulunmuştur. İstatistiksel açıdan anlamlı olmamakla birlikte, saldırgan mizah tarzı ilde yaşayanlarda daha fazla görülürken kendini yıkıcı mizah tarzı ise köy ve kasabada yaşayanlarda daha fazla görülmektedir. Bölümler arası farkların hangi bölümler arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre katılımcı mizahta ilçede yaşayan öğrencilerin büyükşehirde yaşayan öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Kendini geliştirici mizahta ilçede yaşayan öğrencilerin büyükşehirde yaşayan öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Yapılan etkinliğin mizah tarzlarında farklılık yaratıp yaratmadığı katılımcı mizah, saldırgan mizah ve kendini yıkıcı mizah alt boyutlarında anlamlı farklılıklar ortaya çıkarmıştır. Ancak, kendini geliştirici mizah ile mizah toplam puanında anlamlı farklılık yaratmamıştır. Barınma

değişkenine göre, ölçeğin saldırgan alt boyutunda ailesinin yanında kalan ve arkadaşları ile evde kalan öğrenciler arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Fakat ölçek toplam puanı ile kendini yıkıcı mizah, kendini geliştirici mizah ve katılımcı mizah alt boyutlarında anlamlılık tespit edilememiştir.

Sigara kullanım değişkeni incelendiğinde sigara kullanan ile kullanmayan öğrenciler arasında sadece saldırgan mizah alt boyutunda anlamlılık ortaya çıkmıştır. Ancak, ölçeğin toplam puanı ile kendini yıkıcı mizah, kendini geliştirici mizah ve katılımcı mizah alt boyutlarında anlamlılık görülmemiştir. Alkol kullanım değişkeni incelendiğinde, alkol kullanan ile kullanmayan öğrenciler arasında ölçeğin toplam puanı ile kendini yıkıcı mizah alt boyutunda anlamlılık çıktığı belirlenmiştir. Ancak, saldırgan mizah, kendini geliştirici mizah ve katılımcı mizah alt boyutlarında anlamlılık ortaya çıkmamıştır.

Sonuç olarak, mizah yeteneğinin üniversite öğrencileri açısından hem sosyal hemde psikolojik birçok katkısının olduğu söylenebilir. Bu bulgulardan yola çıkılarak öğrencilerin mizah yeteneğinin geliştirecek aktivitelere daha sık yer verilmesi düşünülmektedir. Yapılacak çalışmalarda mizah tarzı seçiminin altında yatan sebeplere ilişkin bilgilere ulaşılabilir nitel ve nicel yöntemler kullanılarak karma çalışmalar yapılabilir. Psikolojik açıdan üniversite öğrencilerinin mizah tarzları incelenerek gerekli gelişim çalışmaları faydalı olacağı düşünülmektedir.

*Bu araştırma; Yozgat Bozok Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalında Doç. Dr. Bekir Barış CİHAN danışmanlığında yürütülen Nermin Dursun'un "Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Bazı Fakülte Öğrencilerinin Mizah Tarzlarının Karşılaştırılması" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

KAYNAKLAR

- Akaydın, D. (2015). 6 yaş grubu çocukların duygusal zekâları ile annelerinin mizah tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Akdur, S. (2014). Kişilik özellikleri ile psikolojik belirtiler arasındaki ilişkide kişilerarası ilişki tarzları ve mizah tarzlarının aracı rolü. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi. Ankara.
- Akkaya, M. (2011). Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile mizah tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi (İstanbul ili şişli ilçe örneği). Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi. İstanbul.
- Avcı, N. (2012). Üniversite öğrencilerinin mizah tarzlarının psikolojik belirtiler ve ölüm kaygısı ile ilişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi. Sakarya.
- Avşar, V. (2008). Öğretmen adaylarının mizah tarzları ve cinsiyet rolleri ilişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi. İstanbul.
- Ay, Ö. (2011). Orta öğretim öğrencilerinin mizah tarzları ve yaratıcılık düzeylerinin yaşam doyum düzeylerini açıklayıcı rolü. Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi. Tokat.
- Bebek, Ö., Acet, M., Işık, U. (2018). Goalball sporcularının mizah tarzlarının farklı değişkenlere göre incelenmesi. Uluslararası Hakemli Akademik Spor, Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi. Ekim – Kasım – Aralık Sayı: 29 Güz Kış Dönemi.
- Cihan, B. B., Ilgar Araç, E. (2018). Spor Yapan ve Spor Yapmayan (Sedanter) Lise Öğrencilerinin Meraklılık Düzeylerinin Belirlenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 19(2), 1649-1660. DOI:10.29299/kefad.2018.19.02.016
- Çetin, S. (2017). Ergenlerin mizah tarzları ve öz-anlayış düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Arel Üniversitesi. İstanbul.
- Fırat, E. R. (2017). Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ile kullandıkları mizah tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi. İstanbul.
- Freud, S. (1905). Jokes and their relation to the unconscious. London: Penguin Books.
- İmamlı, H. Ünver G. (2018). Spor karakterinin demografik nitelikler açısından incelenmesi. Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi,; 1(1): 36-49.
- İnan, M., İnan., S. A., Varol, Y., K., Çolakoğlu F., F., Çolakoğlu Tekin. (2018). Ergenlerin Sosyal Görünüş Kaygılarının Beden Eğitimi Dersine Yönelik Sürekli Kaygı Düzeyleri Üzerindeki Etkisi. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 12,3: 258-265.
- Karasar, N. (1991). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kılınç, E. (2016). Öğretmen adaylarının mizah yaşantıları ve eğitimle ilgili görüşleri: Mersin üniversitesi eğitim fakültesi örneği. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi. Mersin.
- Kuiper, A N. Martin, R. (1993). Humor and self-consept. International Journal of Humor Research, 6, 3.
- Martin, R. A. (2000). Encyclopedia of psychology. Alan E. Kazdin (Ed.), Humor içinde (s.202-204). Washington, DC: American Psychological Association.

- Martin, R. A., Puhlik-Doris P., Larsen G., Gray J. Weir K. (2003). Individual Differences In Uses of Humor and Their Relation to Psychological Well-Being: Development of the Humor Styles Questionnaire. *Journal of Research in Personality*, (37), 48-75.
- Maslow, A. (1954), *Motivation and personality*, New York: Random House. May, R. (1953). *Man's search for himself*. New York: Random House.
- Mert, M. (2014). Okul yöneticilerinin mizah tarzları ve disiplin anlayışları arasındaki ilişkinin öğretmen görüşleri açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi. Kayseri.
- Öcal Karaç Y. (2019). Spor Bilimleri Alanında Araştırma Makaleleri. Gece Akademi Yayıncılık. Ankara.
- Özdolap, M. (2015). Mizah tarzları ve psikolojik belirtiler arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Bilim Üniversitesi. İstanbul.
- Özgen, G. (2014). Üsküdar bölgesinde görev yapan öğretmenlerin mizah tarzları ve dini başa çıkma tarzları arasındaki ilişki. (yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi. İstanbul.
- Rogers, C. R. (1961). *On becoming a person*. Boston: Houghton Mifflin.
- Sayar, B. (2012). Üniversite öğrencilerinin mizah tarzları ile umutsuzluk ve boyun eğici davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi. Sakarya.
- Sepetci, C. (2010). Okul yöneticilerinin mizah tarzlarının betimlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi. Tokat.
- Sırgancı, G., Ilgar A. E., Cihan, B. B. (2019). Spora Bağlılık Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 7(17), 171-182.
- Soyaldın, S. Z. (2007). Orta öğretim öğrencilerinin öfke ifade tarzları ile mizah tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi. Mersin.
- Tümkaya, S., Hamarta, E., Deniz, M. E., Çelik, M., Aybek, B. (2008). Emotional intelligence, humor style and life satisfaction: A study on university academic staff. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(30), 1-18.
- Yerlikaya, E. E. (2003). Mizah tarzları ölçeğinin uyarlama çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi. Adana.
- Yerlikaya, E. E. (2009). Üniversite öğrencilerinin mizah tarzları ile algılanan stres, kaygı ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Doktora tezi. Çukurova Üniversitesi. Adana.